

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa Z. D.

przeciwko T. [...] S.A. w W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt XXI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok częściowy Sądu Rejonowego w W. z 29 maja 2014 r., w ten sposób, że oddalił powództwo Z.D. o ustalenie, że w okresach od 1 stycznia 1979 r. do 31 grudnia 1981 r., od 1 listopada 1994 r. do 30 lipca 2001 r. oraz od 1 października 2007 r. do 31 marca 2011 r. łączył go z pozwaną T. [...] S.A. z siedzibą w W. stosunek pracy.

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie prawa materialnego, to jest: (-) art. 22 § 1 oraz art. 22 § 1¹ k.p., (-) art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.; (-) art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oraz art. 22 § 1 k.p. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów postępowania, to jest: (-) art. 382 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; (-) art. 316 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 386 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Okręgowy nie dokonał własnej oceny dowodów, arbitralnie poczynił ustalenia faktyczne w zakresie wpływu powoda na jego czas pracy i możliwości odmowy pracy, zakwestionował ocenę dowodów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, ale nie przedstawił własnej; błędnie założył, iż wola stron podpisujących kontrakty decyduje o podstawie zatrudnienia, a pominął te aspekty sprawy, które wiążą się z warunkami faktycznego wykonywania pracy przez powoda; pominął charakter pracy wykonywanej przez powoda w zespole, sprzętem pozwanej, w warunkach podporządkowania organizacyjnego i służbowego.

Ponadto, zdaniem skarżącego, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a mianowicie: (-) czy w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy argumenty, które - zdaniem skarżącego - polegają na naruszeniu prawa pracy przez pozwaną w zakresie udzielania pracownikom urlopów wypoczynkowych i ustalenia wynagrodzeń pracowniczych są sprzeczne z art. 13 i 14 k.p. i mogą zostać użyte; (-) jakie znaczenie z perspektywy art. 22 § 1¹ i art. 22 § 1² k.p. mają takie umowy, jakie powód podpisał z pozwaną, to znaczy jeżeli założy się, że powód mógł odmówić przyjęcia grafiku do realizacji, to może należy rozważać nawiązanie nie jednego stosunku pracy, lecz serii stosunków pracy; zdaniem skarżącego powinien jednak zostać ustalony jeden stosunek pracy, skoro sprzeczne z celem art. 25¹ k.p. jest aby pracownik pozostawał w dłuższym okresie czasu w takiej sytuacji „ponawiania” stosunków pracy; (-) czy stanowisko Sądu Okręgowego o możliwości powoda formalnie odmowy wykonywania pracy, oraz to, że grafik zawierał „sugestie” pozwanej, jest argumentem wystarczający przeciwko ustaleniu stosunku pracy powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572).

Odnosnie przesłanki tzw. przedsądu wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (oczywista zasadność skargi kasacyjnej), przesłanka ta występuje wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego dla oceny naruszenia przepisów prawa procesowego, można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych; oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439). Strona skarżąca, powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, powinna wykazać, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi – to znaczy wskazać w czym w jej ocenie wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Należy również podkreślić, że sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia SN z 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967; z 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143).

Okoliczności powołane przez skarżącego na uzasadnienie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stanowią polemiką z oceną materiału dowodowego i ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę zaskarżonego wyroku. Tymczasem kwestionowanie ustaleń faktycznych lub oceny dowodów nie może stanowić przedmiotu zarzutów kasacyjnych, z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c., a tym samym także uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie SN z 23 stycznia 2014 r., I UK 365/13, LEX nr 1646124 oraz powołane tam orzeczenia).

Co do oceny drugiej powołanej we wniosku przesłanki, w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla

rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale przede wszystkim dla rozwoju prawa lub ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania innych podobnych spraw. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (por. postanowienia SN: z 25 października 2007 r. V CSK 356/07, LEX nr 621243; z 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, LEX nr 1675224). Chodzi tu nie tylko o określoną staranność i wysiłek w zredagowaniu wniosku, ale przede wszystkim o jurydyczne przedstawienie analizy stanu prawnego, orzecznictwa i wynikającego z tego problemu prawnego o takiej wadze, który może być uznany za istotne zagadnienie prawne (postanowienie SN z 15 listopada 2007 r., II PK 159/07, LEX nr 863976). Ponadto, twierdzenie o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia SN: z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 oraz powołane tam orzeczenia).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w zakresie w jakim dotyczy twierdzenia o występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych, nie spełnia powyższych wymogów. Sformułowane przez skarżącego zagadnienia sprowadzają się do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia. Skarżący oczekuje od Sądu Najwyższego oceny poszczególnych okoliczności faktycznych z perspektywy żądania ustalenia stosunku pracy, w sytuacji gdy Sąd Najwyższy, działając jako sąd kasacyjny, jest sądem prawa, a nie sądem faktu, a tym samym zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych i ich oceny nie mogą uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. wyrok SN z 4 grudnia 2008 r., II UK 106/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 143). Należy zauważyć, że w przedmiocie kwalifikacji prawnej podstawy zatrudnienia za pomocą metody typologicznej, to jest przez rozpoznanie i wskazanie jej cech dominujących, oraz w przedmiocie cech charakterystycznych stosunku pracy Sąd Najwyższy wypowiadała się wielokrotnie (por. wyrok SN z 11 stycznia 2008 r., I PK 182/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 60 oraz powołane tam liczne orzecznictwo). Uwzględniając zarówno treść art. 22 § 1, 1¹ oraz 1² k.p. jak i

utrwalony w orzecznictwie sposób ustalania charakteru prawnego podstawy zatrudnienia, z natury rzeczy rozstrzygnięcie w przedmiocie ustalenia istnienia stosunku pracy wymaga wszechstronnej oceny materiału dowodowego. Przedstawione we wniosku aspekty sprawy nie wnoszą nic nowego do utrwalonego w judykaturze stanowiska odnośnie sposobu oceny charakteru prawnego podstawy zatrudnienia oraz cech charakterystycznych stosunku pracy.

Z powyższych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.